

Рекомендації по боротьбі з борщівником Сосновського

БОРЩІВНИК СОСНОВСЬКОГО (*Heracleum sosnowskyi* Manden) - культура, яку вирощували на корм (силос) для тварин у 50-ті роки минулого сторіччя. Його перестали вирощувати з дуже простої причини - запах ефірних речовин, які містяться в рослинах, передавався в молоко. З часом борщівник Сосновського почав поширюватись у вигляді своєї здичавілої форми. Сік рослин, що потрапляє на шкіру з такими речовинами, під впливом сонячного світла (ультрафіолету) здатний підсилити пігментацію шкіри людини і тварин, викликати дерматити, які називають "опіками". Найчастіше дерматити від попадання соку борщівника на шкіру проявляються у вигляді пухирів, які викликають неприємні больові відчуття. Такі пухирі з часом стають темними плямами, що сходять протягом 3-6 місяців. Відомі навіть летальні випадки від численних опіків шкіри у дітей молодшого віку.

Борщівник успішно проникає в природні екосистеми: на узбіччя відомчих автомобільних та залізничних шляхів, польових доріг, на крайові смуги сільськогосподарських угідь, каналів, ярів, балок, заплави річок, на

необроблювані землі, пустирі, сміттєзвалища, обочини лісів. Борщівник можна знайти в парках, садах, населених пунктах.

Борщівник Сосновського («герacleова трава», «ведмежа лапа», «помста Сталіна», «окупант») це – багаторічна рослина родини зонтичних з 2-5-річним циклом розвитку.

З центральної її бруньки на 3-5, рідше – на 2-3 році життя утворюється квітковий пагінь. Квітка – складний зонтик, білий або зелено-жовтий. Після плодоношення рослина повністю відмирає. Розмножується переважно насінням. Деяке насіння борщівника може прорости тільки через 5-6, або навіть через 12-15 років. Одна рослина може дати 15-20 тисяч, а в окремі роки - до 100 тис. життєздатного насіння. Борщівник – морозо- і холодостійка рослина. Висота рослин - до 2-2,5 м., порожнинне стебло завтовшки до 10 сантиметрів. Листки міцні, 80-100см, завдовжки і до 70 см завширшки.

Методи боротьби з борщівником Сосновського

- Оранка декілька разів за вегетаційний період (через кожні 3-4 тижні, починаючи з моменту відростання борщівника) продовж від 2-3 до 5-7 років. Перша – поява можливості виїзду в поле; друга – до фази розгортання листків і викидання на поверхню суцвіть. Восени оранку на полях, зарослих борщівником, проводити не можна, бо це сприятиме накопиченню насіння в ґрунті і викорінення буде розтягуватися ще на кілька років.
- Плоскорізнний обробіток – підрізування коренів на глибині 5-10 см. Індивідуальний спосіб з використанням ручної лопати – рано навесні потрібно зрізати (зрубати) точку росту борщівника нижче кореневої шийки (на 10-15 см нижче рівня поверхні ґрунту). Якщо зрубати вище – на корені залишаться сплячі бруньки, які підуть у ріст. Дрібні однорічні сходи борщівника легко знищити прополюванням.
- Обрізування квіток у фазах: бутонізація - початок цвітіння. Цей спосіб ефективний, але небезпечний через ймовірність отримати дерматози.
- Скошування до періоду цвітіння і не пізніше, як через 2-3 тижні після першого скошування. Ефективно після скошування додатково залити рослини розчином препарату (в порожнину трубки стебла). Не потрібно допускати рослину до цвітіння. Це найбільш ефективний і доступний метод.
- Проведення хімічного обробітку з використанням гербіцидів гліфосатної групи та бакових сумішей (дикамба + гліфосат, імазапір + гліфосат та інші) відповідно до «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні». Перший раз - з початку відростання борщівника (квітень-червень), другий - через 15-20 днів, обов'язково до цвітіння. Після першої обробки і знищення вегетативної маси на цій же площі необхідне проведення повторної обробки для знищення сходів борщівника. При внесенні гербіцидів необхідно забезпечити не менше як 80% змочування рослини.
- Використання ремедіаторів – запровадження нових видів рослин, які можуть бути використані для відновлення земель після знищення борщівника (високопродуктивні злаки – костиця, стоколос, або бобові культури – козлятник (галега). Зважаючи на те, що борщівник Сосновського спричиняє опіки при контакті з людиною, всі роботи з його знищення слід проводити в захисному одязі.

Перша допомога при опіку борщівником

Якщо все ж відбувся контакт із соком рослини, то необхідно:

- по можливості, в найкоротші терміни, промити уражені ділянки з господарським милом в проточній воді;
- промити (саме промити, а не протерти) уражені ділянки спиртовмісною рідиною (одеколоном, горілкою, спиртом), змастити обпечену поверхню протизапальним засобом одноразово (пантенол, олазол, борний вазелін, уснінат натрію на ялицевому бальзамі; лініментсинтоміцині) і негайно закрити уражене місце від сонця кількома шарами тканини (одягом або пов'язкою);
- не розкривати пухирів, які утворились; - у випадку значних пошкоджень шкіри на місці пухирів, які розкрились, наносять підешуючу мазь (цинкову) і накладають стерильну пов'язку;
- звернутись до медичних установ.
- Якщо контакт відбувся в темний час доби і не вжито ніяких заходів, то при опроміненні шкіри на наступний день клінічні симптоми бувають такі ж, як і при ураженні вдень.

Для отримання більш детальної інформації щодо боротьби з цими рослинами звертайтеся до управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби у Волинській області (м.Луцьк, вул.Вахтангова, 10 В, тел. 77-24-01)